

APROBAT

În sedința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 735 din 31.08.2009

data de 1.09.2009

Parlamentul României Camera Deputaților

DIRECȚIA GENERALĂ AFACERI EXTERNE
 Direcția pentru cooperare parlamentară internațională bilaterală

București, 2 iulie 2009
Nr. 55b/334'

INFORMARE
privind vizita oficială în România a delegației
Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din
Marea Adunare Națională turcă, conduse de
domnul H. Hasan Sönmez, președintele Grupului de prietenie

8 - 12 iunie 2009

În perioada 8 - 12 iunie 2009, a avut loc vizita oficială în România a unei delegații a Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Marea Adunare Națională a Republicii Turcia, conduse de domnul H. Hasan Sönmez, președintele Grupului de prietenie.

Programul vizitei a cuprins convorbiri cu domnul deputat Petru Movilă, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Turcia din Parlamentul României, și cu membri ai Grupului de prietenie, cu membri ai Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților, cu domnul Bogdan Mazuru, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, și a fost primită de către domnul deputat Ioan Oltean, vicepreședinte al Camerei Deputaților, precum și de către domnul senator Alexandru Pereș, vicepreședinte al Senatului.

De asemenea, delegația parlamentară turcă e efectuat o deplasare la Iași și o deplasare la Medgidia și Constanța, ocazie cu care au avut loc întrevederi cu domnul Marian Iordache, primarul orașului Medgidia, cu membri ai Uniunii Democrate Turce din România și ai Uniunii Democrate a Tătarilor Turco-Musulmani din România, cu reprezentanți ai Asociației Oamenilor de Afaceri Turci din România și s-au vizitat câteva obiective culturale.

Delegația parlamentară turcă a avut următoarea componență: domnul H. Hasan SÖNMEZ, președintele Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Marea Adunare Națională turcă (parlamentar de Giresun, Partidul Justiției și Dezvoltării – AKP), doamna Safiye SEYMANOĞLU, secretar general al Grupului de

1/7

prietenie (parlamentar de Trabzon, Partidul Justiției și Dezvoltării – AKP), domnul Çetin SOYSAL, membru al Grupului de prietenie (parlamentar de Istanbul, Partidul Republican al Poporului – CHP), domnul Hüsnü TUNA, membru al Grupului de prietenie (parlamentar de Konya, Partidul Justiției și Dezvoltării – AKP), domnul Cüneyt YÜKSEL, membru al Grupului de prietenie (parlamentar de Mardin, Partidul Justiției și Dezvoltării – AKP), domnul Recai YILDIRIM, membru al Grupului de prietenie (parlamentar de Adana, Partidul Justiției și Dezvoltării – AKP), doamna F. Sirel SÜMERMAN, funcționar la Direcția de relații externe și protocol.

În cadrul întrevederilor, părțile română și turcă au discutat subiecte de interes comun privind relațiile politice, sprijinirea de către România a parcursului european al Turciei, interesul comun al părților română și turcă de a coopera pentru aprofundarea permanentă a schimburilor economice, inclusiv pe terțe piețe, dorința de a colabora în proiectele de infrastructură pentru transportul de energie, pe cale maritimă și terestră, cu accent special pe proiectul Nabucco și pe proiectul privind construirea cablului submarin Istanbul – Constanța, intensificarea legăturilor culturale, etc.

Relațiile bilaterale

În cadrul convorbirilor, interlocutorii români și turci au evidențiat relațiile excelente dintre cele două țări, iar șeful delegației oaspete a menționat faptul că, deși între România și Turcia nu există o frontieră comună, partea turcă consideră că cele două țări se învecinează prin Marea Neagră. În opinia oaspeților, relațiile dintre România și Turcia au atins un nivel de dezvoltare deosebit de bun, mai ales după aderarea României la UE și NATO, astfel România reprezintă „nu doar o țară prietenă, ci și o țară aliată”. Totodată, a fost amintit sprijinul consistent pe care autoritățile turce l-au acordat României în vederea aderării la NATO iar, în opinia părții române, va trebui ca cele două țări să colaboreze pentru a constitui un factor de stabilitate politică și economică în această zonă. În același timp, au fost amintit contactele numeroase care au avut loc în ultimii ani, la nivelul Președinților celor două țări, al Prim-Ministrilor și al Ministrilor afacerilor externe, care au dus la intensificarea relațiilor politico-diplomatice româno-turce.

În același timp, oaspeții au menționat că partea turcă apreciază susținerea pe care Turcia o primește din partea României în negocierile de aderare la UE, au adresat mulțumiri în acest sens și au solicitat ca acest sprijin să fie oferit în continuare. În opinia oaspeților, Turcia reprezintă o țară importantă pentru Uniunea Europeană – prin suprafață, populație și dezvoltarea dinamică, menționându-se că, în prezent, schimburile comerciale dintre Turcia și UE se ridică la 300 de miliarde USD. În același timp, domnul Hasan Sönmez, președintele Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Parlamentul

turc, a solicitat ca Ministerul Afacerilor Externe român să împărtășească părții turce din experiența țării noastre în procesul de aderare, în ceea ce privește dificultățile întâlnite.

În replică, domnul deputat Petru Movilă, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Turcia, a confirmat faptul că autoritățile de la București sprijină aderarea Turciei la Uniunea Europeană și și-a exprimat convingerea că și europarlamentarii români se vor implica în promovarea acestui obiectiv. Aceleași asigurări, de susținere a demersurilor Turciei pentru aderarea la Uniunea Europeană, au fost date de către toți demnitarii români prezenți la convorbiri. Totodată, s-a precizat că partea română poate oferi și sprijin tehnic, prin organizarea de schimburi de experiență, având în vedere că și România a parcurs această etapă. În același timp, domnul Bogdan Mazuru, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, a menționat câteva detalii cu privire la eforturile României pentru aderarea la Uniunea Europeană, menționând că acest proces a avut câteva componente deosebit de importante, mai ales din punct de vedere organizatoric, politic (pentru îndeplinirea criteriilor pretinse de UE), juridic (de armonizare a legislației românești cu acquis-ul comunitar) și economic. La toate acestea s-a adăugat consensul politic și determinarea la nivelul populației.

Pe de altă parte, a fost menționată dorința părții române de a colabora cu Turcia și în ceea ce privește Sinergia Mării Negre, mai ales că această inițiativă a Uniunii Europene poate permite apropierea Turciei de UE. Totodată, s-a precizat că partea română sprijină atât Sinergia Mării Negre, cât și Procesul Barcelona, dar având în vedere poziția geografică a țării noastre, autoritățile de la București sunt interesate să contribuie activ la Sinergia Mării Negre, pentru promovarea unor proiecte concrete în anumite domenii, cum ar fi mediul sau transporturile, iar în promovarea acestor proiecte, colaborarea cu Turcia constituie un element foarte important.

Partea turcă a sugerat că este necesar ca cele două țări să-și intensifice colaborare și în ceea ce privește zona Mării Negre, sugestie care a fost împărtășită de către interlocutorii români. Cele două părți pot colabora și în domeniul energiei, având în vedere faptul că Uniunea Europeană acordă o importanță deosebită domeniului energiei, iar Turcia poate să participe la proiectele de energie pe care le are în vedere Uniunea. Totodată, Turcia reprezintă un important coridor energetic, având în vedere conductele de petrol și gaze care traversează țara, constituind o punte de legătură între țările producătoare și cele consumatoare de surse de energie. În același timp, s-a solicitat sprijinul României pentru ca porturile turcești să fie folosite în rețelele transeuropene.

Totodată, interlocutorii români au insistat asupra dorinței de a colabora în proiectele energetice – de diversificare a surselor de energie și a rutelor de transport – mai ales în ceea ce privește proiectul Nabucco, precum și cablul de interconexiune Constanța – Istanbul. Aceste sugestii au fost împărtășite de către oaspeți. De

asemenea, parlamentarii turci au subliniat faptul că Turcia și România pot deveni, împreună, importante coridoare de energie. În acest sens, domnul Hasan Sönmez, președintele Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Marea Adunare Națională turcă, a făcut referire la un proiect vechi de 100 de ani, pe baza căruia foarte multe materii prime din Orientul Îndepărtat treceau prin Turcia spre Europa, iar din Europa, pe Dunăre și apoi prin porturile de la Marea Neagră spre Turcia, fiind apoi transportate pe cale terestră spre Orientul Îndepărtat. Oaspetele a precizat că acest proiect a fost elaborat în perioada Imperiului Otoman și că, pe această bază, se pot reduce costurile de transport, subliniind că nu există niciun impediment pentru ca petrolul și gazele naturale care traversează Turcia să ajungă în Europa prin Marea Neagră și să fie transportate, ulterior, pe Dunăre. La rândul său, partea română a menționat că există un proiect al Organizației Economice a Mării Negre în acest sens, care propune construirea unor autostrăzi inelare ale Mării Negre, iar demararea proiectelor de infrastructură în România vine în sprijinul acestei propuneri, având în vedere că o mare parte dintre transportatorii turci trec prin țara noastră.

Pe de altă parte, în cadrul tuturor convorbirilor, s-a sugerat deschiderea unui Institut Cultural Turc la București, având în vedere faptul că, la Istanbul, a fost deschis Institutul Cultural Român. În același timp, s-a sugerat reînființarea vechiului seminar de la Medgidia, sau construirea unui seminar nou. În acest sens, partea română a menționat că există oportunități pentru intensificarea legăturilor culturale dintre cele două țări, precum și a colaborării pe linie de învățământ fiind exprimată disponibilitatea parlamentarilor români de a sprijini inițiativele din acest domeniu și pe linia Comisiilor de învățământ. Totodată, s-a sugerat încheierea unui protocol la nivelul Ministerelor educației din România și Turcia, pentru ca un număr de minimum 5 studenți să efectueze studii de teologie în Turcia, în fiecare an, deoarece în România lipsesc cadrele didactice specializate în acest domeniu.

Întrevederile incluse în programul vizitei au prilejuit și evidențierea relațiilor interumane foarte bune dintre reprezentanții popoarelor român și turc, precum și cooperarea economică foarte strânsă, care, în opinia interlocutorilor, au devansat legăturile politice.

În acest sens, a fost subliniată buna conviețuire în Dobrogea a membrilor comunităților română, turcă și tătară, care a fost confirmată, o dată mai mult, cu ocazia vizitei efectuate de către delegația turcă la Medgidia și Constanța. Membrii delegației și-au exprimat satisfacția față de excelente raporturi existente între cetățenii români și turci din această zonă, care se bucură de existența în pace și armonie a mai multor culturi, considerând că diferențele etnice pot reprezenta un beneficiu, pentru îmbogățirea culturală reciprocă a tuturor locuitorilor acestei zone.

În ceea ce privește problemele comunității turce și turco-tătare din România, s-a amintit, în repetate rânduri, situația moscheii

Hünkar – cea mai veche geamie din Constanța, monument istoric - ce riscă să se degradeze datorită unei clădiri care se construiește în imediata sa apropiere, la o distanță mai mică decât cea prevăzută de lege. În context, oaspeții au considerat că ar fi necesară o inițiativă la nivelul Comisiilor de cultură din Parlamentul României, pentru protejarea acestui monument istoric, având în vedere că „monumentele aparțin întregii umanități și, astfel, toată lumea ar avea de câștigat”. În replică, partea română a dat asigurări că există multă disponibilitate pentru rezolvarea acestei probleme și că se va găsi o soluție potrivită.

Relațiile parlamentare bilaterale

Cu ocazia întâlnirii cu membrii Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Turcia din Parlamentul României, domnul Hasan Sönmez, președintele Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Parlamentul turc, a adresat mulțumiri pentru invitația primită de a efectua această vizită la București și a evidențiat faptul că membrii Grupului parlamentar de prietenie turc provin din partide diferite, dar aceștia au toți un scop comun, acela de a contribui la dezvoltarea continuă a relațiilor cu România. De asemenea, oaspeții au subliniat că, având în vedere faptul că membrii celor două grupuri de prietenie sunt aleși de către cetățeni, aceștia, prin activitățile pe care le promovează, trebuie să reflecte interesele celor două popoare, iar strângerea legăturilor dintre Parlamente servește interesele popoarelor român și turc. Totodată, s-a precizat că parlamentarii turci își informează alegătorii cu privire la activitatea Grupului de prietenie cu România.

Domnul deputat Petru Movilă, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Turcia, a precizat că acest grup de prietenie este unul dintre grupurile de prietenie cele mai active din Parlamentul României, iar prin activitățile sale multiple – nu doar strict politice – acesta contribuie la strângerea colaborării parlamentare româno-turce. În context, a fost subliniat rolul diplomației parlamentare, al legăturilor dintre forurile legislative român și turc, pentru sprijinirea colaborării dintre cele două țări, spre folosul reciproc. Astfel, domnul senator Alexandru Pereș, vicepreședinte al Senatului, a subliniat faptul că dialogul parlamentar la nivelul Președinților celor două foruri legislative, al comisiilor permanente și al grupurilor parlamentare de prietenie vine în sprijinul găsirii unor soluții la provocările cu care se confruntă, în prezent, România și Turcia. De asemenea, a fost menționată colaborarea deosebit de bună și eficientă pe care membrii Parlamentului României o au cu domnii deputați Iusein Ibram și Aledin Amet, reprezentanții comunității turce și respectiv ai comunității turco-tătare din țara noastră.

În același timp, domnul deputat Ioan Oltean, vicepreședinte al Camerei Deputaților, a subliniat că domnia sa este un mare admirator

al Turciei și un susținător necondiționat al dezvoltării relațiilor dintre Camera Deputaților și Marea Adunare Națională turcă și și-a exprimat convingerea că această vizită va constitui o nouă etapă în dezvoltarea dialogului interparlamentar bilateral, oferind posibilitatea de a identifica noi proiecte de strângere a legăturilor dintre cele două țări. Totodată, domnia sa a sugerat că ar fi utilă organizarea unor schimburi cu privire la legislația din cele două țări, care reglementează unele domenii importante de activitate.

În context, șeful delegației turce a subliniat că dorește ca activitatea Grupului de prietenie cu România să fie deosebit de intensă, în sprijinirea colaborării dintre cele două țări, în toate domeniile. În vederea continuării dialogului de la București, a fost adresată invitația ca o delegație a Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Turcia din parlamentul României să efectueze o vizită oficială în Turcia.

Relațiile economice

Cu ocazia întrevederilor, cele două părți au evidențiat relațiile economice foarte bune existente între România și Turcia, care în ultimii ani au cunoscut o dezvoltare deosebită – relații ce nu au fost afectate de criza economică mondială – cele două părți exprimându-și speranța că acestea vor cunoaște, și în viitor, același ritm de intensificare. În prezent, volumul schimburilor comerciale româno-turce este de aproximativ 8 miliarde USD, oaspeții sugerând că ar fi bine ca cele două părți să-și propună ca, într-o perioadă scurtă de timp, acesta să se dubleze, fiind necesar ca cele două Grupuri de prietenie să sprijine dezvoltarea unor legături economice de anvergură.

La rândul lor, demnitarii români au împărtășit opiniile și propunerile oaspeților cu privire la dezvoltarea, în continuare, a colaborării economice și a schimburilor comerciale dintre România și Turcia. În acest sens, s-a precizat că investitorii turci - care au fost printre primii investitori străini în țara noastră – sunt așteptați, în continuare să vină în România.

În context, oaspeții ai evidențiat faptul că serviciile de antreprenariat turce se situează, în prezent, pe locul 3 în lume, după SUA și China, iar prin colaborarea cu România este posibil să se obțină rezultate și mai bune în acest domeniu.

Totodată, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu România a subliniat că Turcia este o țară cu un potențial mare, foarte dinamică, cu o populație de aproximativ 72 milioane de locuitori, și care, în prezent, cunoaște o dezvoltare deosebită. De asemenea, s-a precizat că Turcia are relații apropiate cu țările din regiunea Caucazului, din Orientul Apropiat și manifestă deschidere către țările africane. În același timp, s-a amintit faptul că Turcia este membru fondator al NATO și a doua forță în cadrul Alianței. Plecând de la aceste premise, oaspeții au considerat că „dacă România și Turcia vor

merge împreună, succesele pe care le vor obține în creșterea prosperității vor fi pe măsura forței pe care o reprezintă”.

Pe de altă parte, s-a propus ca legăturile româno-turce să se dezvolte mai mult și în domeniul turismului, având în vedere că aproximativ 350.000 – 400.000 de români vizitează Turcia, anual. În opinia oaspeților, aceste schimburi reprezintă adevărate punți de prietenie între cele două popoare, iar interlocutorii români au subliniat, la rândul lor, faptul că Turcia este o destinație turistică deosebit de importantă pentru români și au apreciat, în mod deosebit, realizările Turciei în acest domeniu, care pot constitui un exemplu și pentru partea română.

***

Vizita oficială în România a delegației Grupului parlamentar de prietenie Turcia – România din Marea Adunare Națională a Republicii Turcia, conduse de domnul H. Hasan Sönmez, președintele Grupului de prietenie, a confirmat nivelul excelent al relațiilor bilaterale româno-turce, ambele părți exprimându-și speranța că acestea vor cunoaște și în viitor același ritm de dezvoltare, mai ales în ceea ce privește colaborarea în domeniul energiei și al schimburilor economice și culturale.

Întrevederile dintre demnitarii români și turci au evidențiat rolul Grupurilor parlamentare de prietenie din cele două foruri legislative pentru promovarea legăturilor dintre România și Turcia, în multiple domenii, precum și importanța diplomației parlamentare pentru susținerea intereselor comune ale celor două țări, spre beneficiul reciproc.

Oaspeții au mulțumit în mod deosebit pentru primirea deosebit de călduroasă de care s-au bucurat pe parcursul șederii în România, subliniind că „s-au simțit ca acasă”, precum și pentru schimburile de opinii deosebit de constructive pe care le-au avut cu interlocutorii români.